

Hvad er didaktik?

Af Trond Kristoffersen

Didaktik

Didaktik er oprindeligt græsk og betyder at undervise, belære. I enkelte sammenhænge bliver didaktik oversat med undervisningslære. (Bjørndal og Lieberg 1978). I andre sammenhænge knytter undervisningsbegrebet sig imidlertid til forskellige former for undervisning; undervisning som formidling af viden, kommunikation, socialt samspil, dialog, kreativ proces, kunst, tænkning og løsning af problemer. Med andre ord et vidt undervisningsbegreb som også omfatter børnehavens virksomhed. Didaktik kan også ses oversat med opdragelseslære.

Begrebet didaktik bruges særligt i tysksproget og nordisk pædagogisk tradition. Didaktik som pædagogisk disciplin har til formål at bedre praksis og at fremme teoretisk refleksion. Didaktikken bevæger sig derfor mellem pædagogisk teori på den ene side og praktisk-pædagogisk handling på den anden. Man kan sige det sådan, at didaktisk refleksion handler om at tænke forskellige alternativer og mulige løsninger igennem i en planlægningsituation. Didaktikken hjælper til at sætte ord på det, man gør. Når man for eksempel bruger begreber som forudsætning, rammefaktorer, fysisk miljø, tavs viden og børnehavekultur, har alle disse begreber til formål at beskrive det virkelige liv i børnehaven. Uden begreber kan man hverken forstå, forklare eller påvirke de faktorer, som har indvirkning på pædagogisk praksis. Didaktikken bidrager til at fremme det, som er godt og hæmme det, som er uheldigt.

Lillemyr og Søbstad (1993) siger, at didaktikken er et hjælpemiddel til at bevidstgøre om de praktisk-metodiske valg, som er gjort eller skal gøres. Didaktik handler med andre ord om de teoretiske refleksioner, vi foretager før og efter en aktivitet i børnehaven. Når vi for eksempel tænker igennem, hvad vi skal lave næste dag, uge, måned eller år, hvordan vi skal organisere dagen, ugen eller året og ikke mindst, hvorfor vi vælger det, vi gør, så handler dette om didaktiske overvejelser. I dag er begreberne hvad, hvordan og hvorfor almindeligvis erstattet med begreber som forudsætning, mål, indhold, arbejds måder og vurdering. Andre begreber som bruges, er sammenhæng, information og handling, primær- og sekundærfunktioner, læringsaktiviteter og læringsresultater for at nævne nogle af de mest kendte.

Begreberne ovenfor er hentet fra nogle af de didaktiske planlægningsmodeller, man kan bruge i børnehaven. Disse modeller sætter begreberne i system og viser, hvordan valgene griber ind i hinanden. Man kan sige, at de forskellige modeller beskriver virkeligheden med forskellige begreber, og de henviser til forskellige sandheder om, hvad der er vigtigt at tænke på i en planlægningsituation. Bagefter kan man bruge de samme modeller til at evaluere, hvad der faktisk skete, om man fulgte det planlagte, eller om man forandrede noget undervejs.

Didaktik er en af pædagogikkens deldiscipliner svarende til andre pædagogiske discipliner som pædagogisk filosofi, pædagogisk psykologi og pædagogisk idéhistorie.